

Digitalizarea – o nouă treaptă pe scara către eficientizarea fiscală și nu numai

Autori:

Andra Cașu, Liderul Departamentului de Impozite Directe și Coordonator Asistență Fiscală în domeniul Serviciilor Financiare, EY România

Grațiela Constantin, Director, Departamentul de Impozite Directe, Asistență Fiscală pentru Servicii Financiare, EY România

Transformările tehnologice (ca element primordial), laolaltă cu presiunea venită din necesitatea alinierii la noi raportări obligatorii sau din obligativitatea aplicării unor standarde IFRS au accelerat digitalizarea instituțiilor financiare în anul ce a trecut. Schimbările s-au întâmplat pe măsură ce angajații au fost forțați de pandemie să adopte munca la distanță, iar legătura cu clienții s-a păstrat preponderent prin intermediul canalelor digitale.

Totodată, rolul funcției fiscale a devenit din ce în ce mai important, iar decizia de a investi în tehnologie pentru uz fiscal a devenit un atribut al diminuării riscurilor și al înlesnirii realizării documentării și prezentării de către instituțiile financiare a unor informații complete, corecte și oferite la timp, inclusiv în situația unor controale fiscale, pe fondul întăririi comunicării virtuale autorității – contribuabili.

Noile tehnologii permit băncilor, asigurătorilor și altor companii de servicii financiare consacrate să își revizuiască operațiunile și să identifice modalități cât mai bune și mai rapide de a-și servi clienții, dar și de a-și eficientiza anumite operațiuni cu impact fiscal. Cu alte cuvinte, de a-și crea un avantaj competitiv în păstrarea cotei de piață pe de-o parte, iar pe de altă parte, în anumite cazuri, de a-și îmbunătăți anumiți indicatori financiari. Așadar: care e cel mai potrivit moment pentru a realiza investiția menită să țină actorii din industrie în cursă?

Instituțiile financiare concepeau, încă înainte de pandemie, din ce în ce mai multe produse și servicii digitale ușor de accesat, cât mai personalizate. Totodată, își regândeau procesele, extindeau investițiile în tehnologie și testau noi aplicații. Presiunea adăugată de pandemie le-a determinat să accelereze și să intensifice vizibil aceste inițiative. Instituțiile financiare încep, pe de altă parte, să se confrunte și cu amenințarea venită din zona big tech, care încearcă să intre pe piața serviciilor financiare, sub forma unor facilitatori sau furnizori de plăți, lucru așteptat cu interes și de către clienți.

Astfel, potrivit unor date EY Global, disponibilitatea clienților de a cumpăra asigurări de la companiile de big tech a crescut de la 17% în 2016, la 36% în ianuarie 2020, pentru ca, în aprilie 2020, să facă un nou salt, la 44%. Din același [raport](#) aflăm că 24% dintre consumatorii americani sunt foarte sau extrem de tentați să facă din Amazon, Apple sau Google

principalul lor furnizor de servicii financiare, dacă acest lucru îi ajută în gestiunea banilor. Europeanii, la rândul lor, sunt din ce în ce mai interesați să utilizeze aplicațiile – creștere de 72% a utilizatorilor de aplicații în 2020.

Tehnologia este un element critic pentru instituțiile financiar-bancare, care le-ar ușura restructurarea modelelor operative tradiționale, pentru un plus foarte necesar de agilitate și randament. Să nu uităm, de asemenea, că societățile de servicii financiare operează într-un mediu foarte reglementat, ceea ce le cere să gestioneze altfel transformarea digitală, în condiții de maximă transparență și încredere, fapt care le-ar putea încetini procesul de transformare.

Raportările stricte și riguroase le împing, de asemenea, în această direcție. Standardele contabile, atât cele vechi, cât și cele introduse recent pentru industria serviciilor financiare (de exemplu IFRS 9 și IFRS 16) fac necesară o asemenea aliniere. Acestea impun societăților de servicii financiare să lucreze cu date mai granulare și să își coordoneze datele financiare, de risc și de afaceri prin implementarea unor procese automatizate bine definite. Punerea în aplicare a acestor noi standarde poate fi, de asemenea, auditată mai eficient, cu ajutorul unui audit care să includă utilizarea tehnologiilor emergente în îmbunătățirea procedurilor de evaluare a riscului.

În afara presiunilor economice, operaționale și de reglementare, din perspectiva fiscală să nu uităm de toate problemele date de implementarea Directivei pentru raportarea aranjamentelor transfrontaliere, DAC 6, în cadrul instituțiilor financiare (un proces încă în desfășurare, fiind necesară o analiză continuă și de substanță, o monitorizare permanentă a acestui proces intern).

Tot din punct de vedere fiscal, o nouă raportare așteaptă a fi implementată – fișierul standard de audit, așa numitul SAF-T,

care va avea rolul de a facilita accesul autorităților fiscale în timp real la tranzacțiile derulate de contribuabil. Așadar, succesul conformării în îndeplinirea acestei obligații va depinde de modul în care instituțiile financiare își vor adapta sistemele informatice.

Este de amintit că funcția fiscală din cadrul instituțiilor financiare își conturează un profil din ce în ce mai pregnant în structura de business, iar rolul persoanelor care se ocupă de aria fiscală devine din ce în ce mai important și complex. Vectorii care au condus la acest „status quo” sunt, pe de-o parte impulsul creat de necesitatea standardizării unor procese (în vederea eficientizării), și, pe de alta, automatizarea acestora sau doar a unor părți ale acestora (de exemplu automatizarea calculului de impozit pe profit sau TVA). Astfel, rolul decizional cu privire la funcția fiscală, precum și cel referitor la evaluarea și diminuarea / eliminarea riscurilor fiscale aferente s-a conturat în ultimul timp din ce în ce mai pregnant. Să avem în vedere, printre altele, și aspectele referitoare la prioritățile fiscale ca parte a strategiei de planificare a business-ului și modul de cuantificare al acestora.

Întrucât relația cu autoritățile fiscale este de o importanță majoră, iată că și din perspectivă digitală remarcăm o transformare de bun augur în ceea ce privește comunicarea virtuală între contribuabil și ANAF (de exemplu prin intermediul „SPV” sau al poștei electronice), în sensul unei sincronizări în acest domeniu între autorități și contribuabili.

Ca un comentariu de final, așa cum arată studiile noastre la acest moment, centrul de gravitație al succesului va fi constituit din utilizarea tehnologiei avansate și din crearea unui ecosistem digital care să scadă costurile, oferind în același timp produse și experiențe mai bune pentru clienți, adică acel avantaj competitiv care să le consacre instituțiilor financiare rolul în piață. Pe de alta parte

însă, o permanentă observare a tendințelor de reglementare fiscală va ajuta la sincronizarea în continuare în privința raportărilor fiscale, dar și a relației deschise cu autoritățile în acest domeniu. Cu siguranță, digitalizarea (inclusiv fiscală) va urma un trend ascendent și, pentru contribuabili, va face diferența în continuare în anul care urmează.